

UČITELSKÉ ŘEMESLO

podpora jejich vnitřní motivace je klíčová pro jejich školní úspěch a osobní rozvoj. Nedílnou součástí práce s těmito dětmi je také poskytování adekvátní podpory a pomoci. Nebojte se proto výzev a připravte se na to, že investovaný čas a energie mohou přinést pozitivní a hodnotné výsledky.

Pokud vás téma zaujalo a chcete více informací a další tipy, podívejte se na web www.zapojmevsechny.cz, který sloužil jako zdroj k článku.

Web Zapojmevsechny.cz byl spuštěn na podzim 2019 s ambicí stát se průvodcem nejen společným vzděláváním, ale kvalitním a moderním vzděláváním vůbec. Je určen pedagogům, rodičům i zřizovatelům škol. Vznikl v rámci projektu Podpora společného vzdělávání v pe-

dagogické praxi (APIV B při NPI ČR), dále funguje pod NPI ČR. Najdete zde obsah naplněný zkušenostmi a praxí škol a odborníků: vzorové dokumenty, praktické příklady, metodiky, aktivity i zahraniční inspiraci. Širokou nabídku doplňuje online poradna a mapa expertních služeb. Projekt je spolufinancován z prostředků Next Generation EU.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

Autorský tým PROP

Čtenářství v hodinách angličtiny

PAVLA NAWRATOVÁ, EVA MITCHELL

V 8. díle seriálu čtení v oborech Pavla Nawratová a Eva Mitchell, učitelky angličtiny v ZŠ Zdice, popisují své zkušenosti s rozvojem čtenářství v cizím jazyce – proměnu učebnic, využití neučebnicových textů, prožitkové čtení a další užitečné čtenářské aktivity.

Ve čtení v angličtině jsme prošli poměrně zásadním vývojem. Od neurčitých a mnohdy velmi vágních textů vytržených z reality v učebnicích, které neměly příliš velkou návaznost, jsme se posunuli k učebnicím sady Project Explore pro druhý stupeň a Explore Together pro stupeň první, které obsahují texty přiměřené úrovni a zároveň obsahují informace pro čtenáře zajímavé, ověřitelné, provázané s jinými předměty a mnohdy inspirující. Skvělými pomocníky jsou nám také např. materiály Primary Reading Box od nakladatelství Cambridge, které obsahují výborné texty pro využití na prvním stupni.

Zdálo by se tedy, že by tento posun k lepšímu mohl stačit, ve škole se nám však začala profilovat poměrně velká skupina žáků, kteří jsou v angličtině už od nižších ročníků velmi pokročilí, jimž pouhé učebnicové texty nestačí a nenaplnují jejich očekávání a potřeby. Snažíme se tedy neustále vypořádávat s otázkou, jak se čtenářstvím neučebnicových textů v angličtině naložit.

Velkou inspirací jsou pro nás každoročně setkání angličtinářů ze škol zapojených do Pomáháme školám k úspěchu s lektorkou Gabrielou Klečkovou. Vloni jsme vyzkoušeli lekci

s básněmi, objevili jsme básničku Judith Viorst a na základě její básně Mother Doesn't Want a Dog jsme naplánovali sérii čtenářských lekcí, které jsme realizovali v 5. až 9. ročnících. Cílem bylo, aby žáci básni porozuměli, naučili se nová, neznámá slova a ve vyšších ročnících dokázali argumentovat, zda jsou maminčiny námitky, které v básni zazní, relevantní, nebo ne. Ve fázi evokace jsme se žáků ptali, zda a jaké mazlíčky doma mají, pouštěli jsme si video Funny Pets a žáci odhadovali téma hodiny.

Dále jsme doplňovali T-graf, kde si žáci vypisovali argumenty, proč mít nebo nemít domácího mazlíčka. Poté jsme si báseň poslechli a udělali scanning neznámých slov, které si děti vzájemně pomohly přeložit. Následně jsme si vybírali další aktivity ze společné banky nápadů podle úrovně žáků. Banka obsahovala např. tyto aktivity: přepis básně s tím, že místo vybraných slov žáci nakreslili obrázek, pak si báseň vyměnili a zkoušeli ji s obrázky přečíst. Mezi další možnosti, jak s básní pracovat, patří její zhudebnění, tvorba Vennových diagramů, jež zobrazují, co má společného a rozdílného had a pes, soutěž v přednesu, rap básně, případně rytmické čtení. Tyto lekce jsme s kolegyní využily také k realizaci lesson study, jejímž principem je lekci po každém odučení srovnat

a vylepšit. Lekce jsme navíc natočily a zužitkovaly k vzájemným konzultacím a reflexi výuky.

Letos realizujeme lekci na téma mravenci, v níž jsme se opět inspirovaly seminářem Pomáháme školám k úspěchu a kde propojujeme práci s autentickými odbornými texty, videem, poslechem a metodami RWCT. Využíváme metodu skládankového učení, kdy žáci nejprve podle popisu vyvozuji téma lekce, dostávají se k dalším informacím ve formě textů a videí, samostatně studují různé oblasti života mravenců a přinášejí důležité informace z expertních skupin do domovských. Na základě získaných znalostí následně srovnávají pomocí Vennových diagramů, co mají mravenci a lidé společného, a v závěru píšou krátký článek do novin.

Už v loňském roce jsme založily ve škole anglickou knihovničku z vlastních zdrojů, kde jsme nashromáždily různé knihy. Ty jsme využily k volným, neřízeným dílnám čtení, jejichž cílem bylo zmapovat zájem i schopnost žáků knihy v originále číst. Přemýšlíme, jak bychom mohly dílny pojmout lépe. Prozatím jsme je realizovaly pouze nárazově v pokročilých skupinách, kde jsme ale narazily na to, že knihy nebyly pro některé žáky atraktivní. Mnozí z nich už čtou knihy v anglickém originále sami od sebe a jsou schopni si donést knihu vlastní. Z tohoto důvodu se zrodila potřeba rozšířit knihovnu

o více titulů, které by byly pro žáky atraktivnější. Původně jsme začínaly s tituly jako Harry Potter, detektivkami od Dana Browna atd. Postupně z finanční podpory Pomáháme školám k úspěchu rozšiřujeme knihovnu o odborné knihy i beletrii pro žáky, např. o zjednodušenou četbu z Pinguin a Black Cat, které nám dávají možnost kombinovat četbu i s poslechem, který je součástí publikací. Vybíráme úroveň B1 a vyšší, i vzhledem k tomu, že dílny čtení realizujeme spíše ve vyšších ročnících a pokročilých skupinách. Zaznamenáváme si tituly, které u žáků vidíme, a snažíme se pořizovat knihy od stejných autorů.

S kolegy také sdílíme inspiraci na pravidelných učicích se skupinách, kde se snažíme věnovat právě otázkám, jak naše žáky nejen v oblasti čtenářství v angličtině posunout. Prozatím je pro nás velkou výzvou otázka zařazování čtení „mimo učebnici“ v nižších ročnících. Občas do výuky zapojíme zjednodušenou četbu, případně originální text nižší úrovně, ale mnohdy narážíme na to, že děti mají problémy číst i texty učebnicové.

Doufáme, že se nám v budoucnu podaří do hodin zařadit pravidelné čtenářské chvíle, které se postupně u všech žáků stanou zdrojem čtení pro potěšení – *reading for pleasure* – místo čtení za účelem učení – *reading for learning*.

Pavla Nawratová, učitelka angličtiny v ZŠ Zdice, pedagogická konzultantka Pomáháme školám k úspěchu

Pomáháme školám k úspěchu

Eva Mitchell, učitelka angličtiny v ZŠ Zdice

Pomáháme školám k úspěchu

www.rizeniskoly.cz

Kompletní nabídka odborných informací pro oblast školství